

Capabilities Approach; Betekenis voor sociale inclusie

Janny Beernink
Annica Brummel

Agenda

Deel I

- * CA: kernconcepten
- * Kritieken op CA
- * CA: mensen met een beperking
- * Toepassen van CA als kader
- * Niches in CA
- * En verder...

Deel II

- * CA en deze onderzoeksgroep

Betekenis

Capabilities Approach

- * Gericht op sociale rechtvaardigheid en ontwikkeling
- * Verdeling van goederen
- * Mens centraal; elk individu doel op zich
- * Leven dat redelijkerwijs de moeite waard is

Wat kan iemand daadwerkelijk doen en zijn?

Uitgangspunten

- * Interdisciplinair karakter
- * Persoon centraal
- * Evaluatief **en** politiek normatief kader
- * Geen verklarende benadering (Robeyns)
- * Rol van instituties en democratische proces

- Agency
- Fertile functioning
- Corrosive disadvantage
- Adaptive preferences

Capabilities

Keuzevrijheid

Functionings

Capabilities

Capabilities =

*“**Vrijheden** of **waardevolle mogelijkheden** om het soort **leven te leiden dat de moeite waard is** (the life one has reason to value)”*

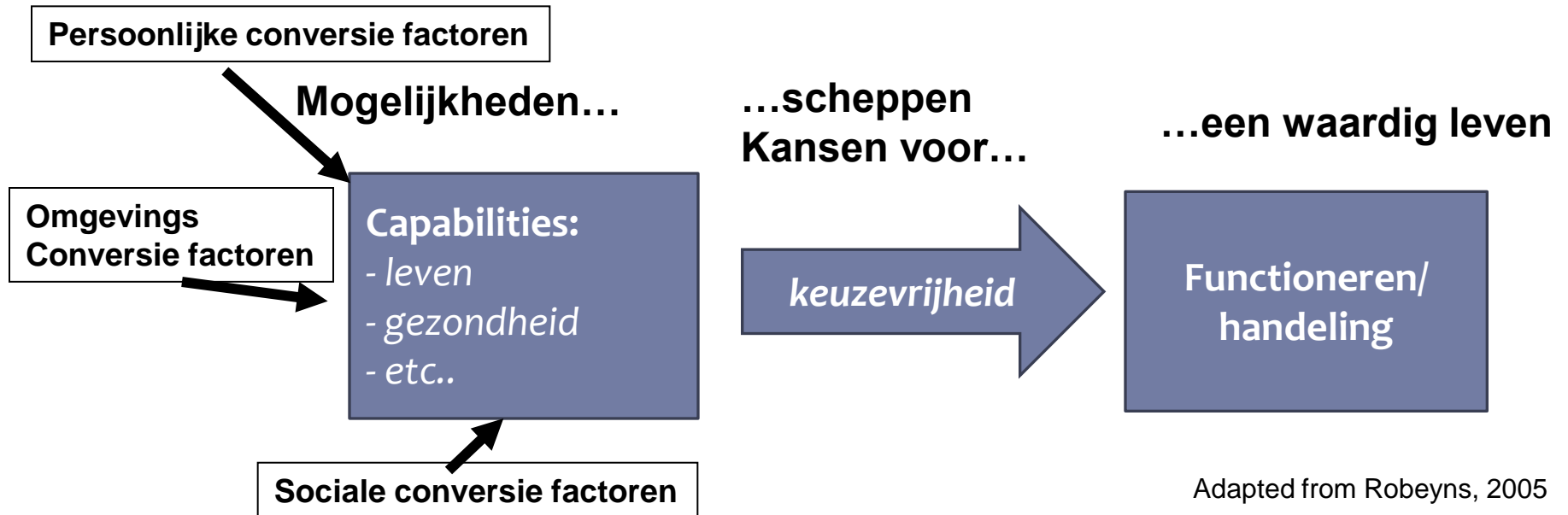
Capability is het antwoord op de vraag:

*“Wat is een mens in staat om te **doen** en te **zijn**?”*

Functionings

Functioneren:

Resultaat van fundamentele keuzevrijheid die iemand heeft op basis van eigen voorkeuren en keuzes

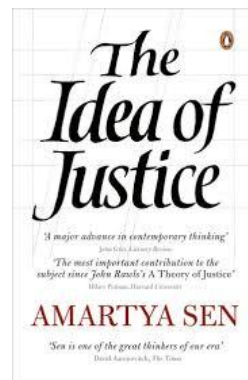

Adapted from Robeyns, 2005

Sen versus Nussbaum

Sen

- * Evaluatief kader voor
- * Sets van capabilities
- * Rol democratische proces

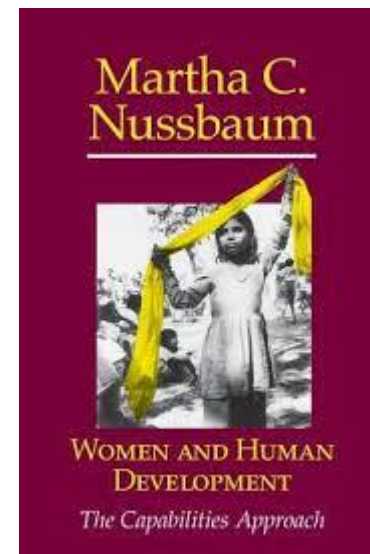
Nussbaum

- * Politiek normatief kader
- * Lijst van 10 capabilities
- * Drempelwaarde
- * Rol instituties

Centrale capabilities

	Nussbaum's lijst
1	Leven en levensduur
2	Lichamelijke gezondheid
3	Lichamelijke integriteit
4	Zintuigen, gedachten
5	Emoties
6	Praktische rede
7	Sociale banden
8	Andere wezens
9	Spel
10	Controle omgeving

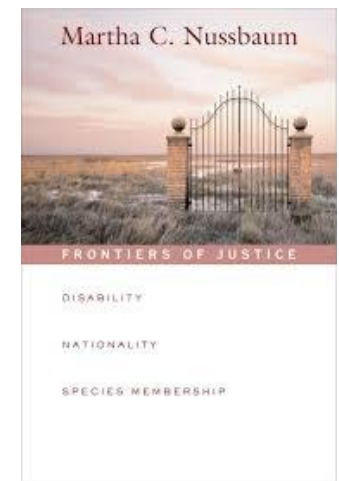
Kritieken op CA

- * Ca is te individueel (ethisch perspectief vergelijkbaar met visie in Wmo)
- * Plek van sociale structuren (debat over 'collective capabilities')
- * Paternalisme; keuze voor de lijst van 10
- * Westerse benadering; plek van culturele diversiteit
- * Drempelwaarde

Nussbaum en Disability

- * Nussbaum: Frontiers of Justice (2006)
- * Lijst en drempelwaarde geldt voor iedereen
- * Per persoon maatwerk beiden
- * Mogelijkheden van individu en mogelijkheden die de omgeving biedt en wisselwerking daar tussen (of belemmeringen)
- * Beperking ontstaat voornamelijk in een gebrek aan daadwerkelijke mogelijkheden die de context biedt

Sen en Disability

‘de relevantie van handicaps voor het begrijpen van achterstelling in de wereld wordt vaak onderschat en kan een van de belangrijkste argumenten zijn om aandacht te besteden aan het capabiliteitsperspectief.’
(Sen 2009, p. 277)

- * **Dubbele achterstand:** mensen met een beperking hebben zowel een ‘verwervingshandicap’ als een ‘omzettingshandicap’ (kwaliteit van leven)

Disability en CA

- * Thematic group Health and Disability
- * Beleidsonderzoek (Mitra, Trani e.a.)
- * Empirisch onderzoek (Mutanga, Walker)

**Human Development &
Capability Association**

Toepasbaarheid CA

Trani e.a. 2011; main applications

	<i>Medical model</i>	<i>Social model</i>	<i>ICF/WHO</i>	<i>UN-convention</i>	<i>Capability Approach</i>
Theoretical application	X	X	X	X	X
Assessment for welfare/benefits	X		X		
Cross-country comparability			X		X
Lobbying/ civic society/DPOs		X		X	X
Framework for defining social policy		X		X	X
Data collection	X		X		X
Assessing impact	X		X		X

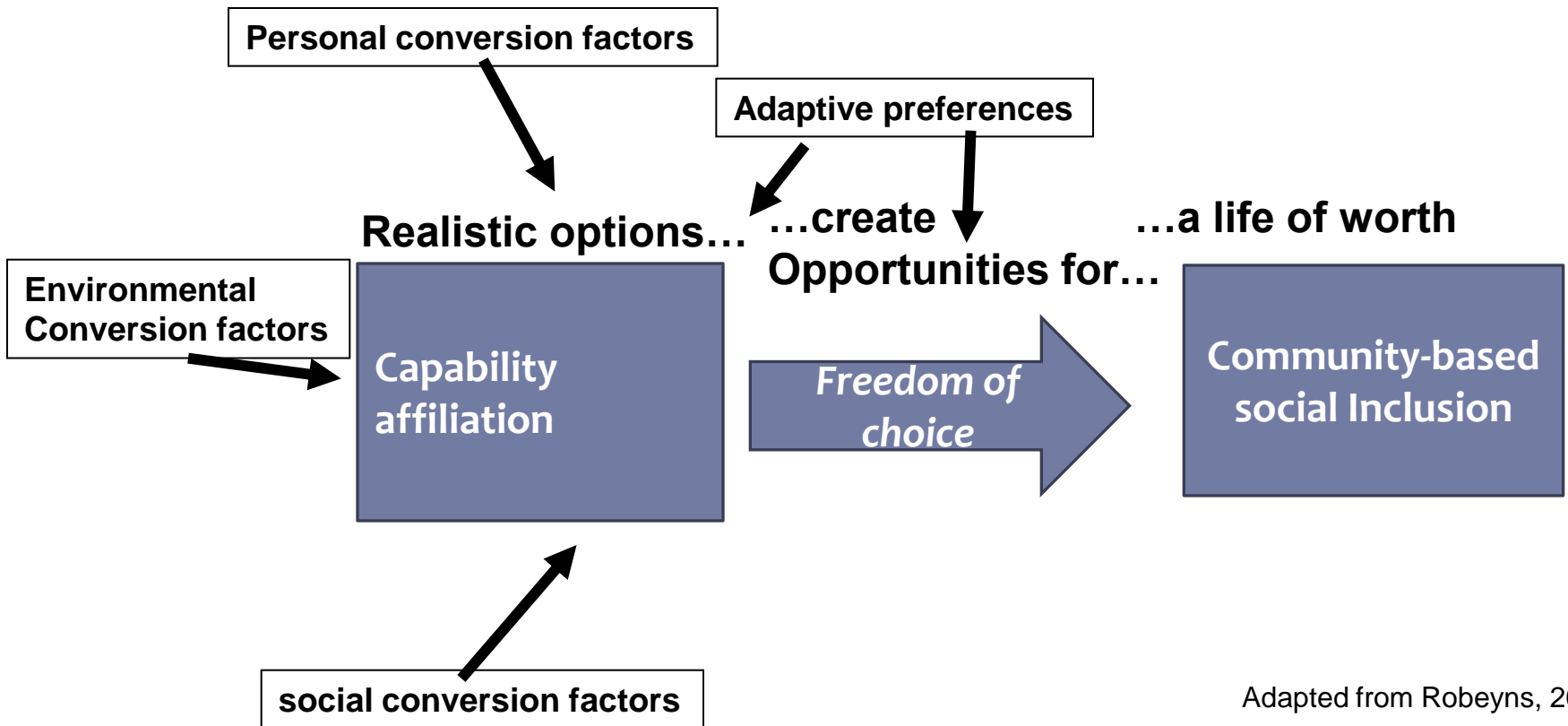
Toepassing onderzoek

	Nussbaum's list
1	Life
2	Bodily health
3	Bodily integrity
4	Senses, imagination, thought
5	Emotions
6	Practical reason
7	Affiliation*
8	Other species
9	Play
10	Control environment

*** Being able to live with and towards others, being able to be treated as a dignified being, whose worth is equal to that of others.**

Toepassing onderzoek

Adapted from Robeyns, 2005

Toepassing onderzoek

- * Actie onderzoek
- * Handelingskader voor menswaardige zorg
- * Gericht op alledaagse leven

‘Een goed leven betekent het nastreven van floreren. Floreren betekent niet per se de mate van geïntegreerd zijn, maar de mate van verrijking. Voor verrijking is een verbinding met de rijke maatschappelijke mogelijkheden, mits toegankelijk, helpend.’
(Beernink 2015, p. 177)

Niches in CA en Disability

- Focus op ontwikkelingslanden
- Weinig empirisch onderzoek
- Weinig vergelijkend t.a.v. andere theoretische kaders
- Capabilities buiten invloed van instituties

En verder...

- * Nederlands Vlaams Netwerk voor CA in het sociale domein
- * Werken aan een inleidend praktijkgericht boek
- * Training zorginstellingen gebaseerd op resultaten onderzoek Janny (Enablin+)
- * CA als visie voor diverse instellingen (Tandem, HAN Sociaal etc.)
- * Verkenning met Movisie
- * Toepassen van meetinstrumenten in Nederland (Miriam van Loon)

Reflectie

Literatuur

- * Nussbaum (2011) Creating Capabilities
- * Nussbaum (2000) Women and Human Development
- * Nussbaum (2006) Frontiers of Justice.
- * Sen (2009) The Idea of Justice
- * Robeyns (2005) a theoretical survey of the Capability Approach
- * Mitra (2006) The Capability Approach and Disability